

Tii kà Jacques Bétapoo popai

Wailàapà na wii tii bëeni?

Wà Jacques, pwi jii wà Iésu. Câé caa pwi jè ârapàara tèpa 12 a câmu na é bwaa wâro wà Iésu, êco na, gée na càùé, â é jèe pwi *apostolo ma pwi âboro imaina naa jaa tèpa cèikî wâ *Iérusaléma. (Côo Apostolo naporomee 15 ma *Galatia* 1.19; 2.9.)

É wii wiidà?

Nabibiu kâra *naja 43 ma 48, béaa kâra ipitiri maina kà tèpa pitûâ kâra wâra pwapwicîri wâ Iérusaléma na naja 50. (Côo Apostolo naporomee 15.) Munaa pwi pâbéaa kâra tii na wii naa na *Âmu Aamwari (*le Nouveau Testament*).

É wii tâî?

Tà tèpa *Juif na rà cèikî naa goo wà Iésu, na rà wâro wâgòroigé jii napô *Judée. (Côo Apostolo 2.9–11; 8.1–4.)

Cina é wii?

Rà dumapiê wà pàra tèpa cèikî, ba rà tâa na aré (1.2,12; 5.11,13). Pwiri gée goo na, wà tâpé na càra caa cèikî, âna rà tubaèpà târa. Â é wii wà Jacques, ba na é pagòorà ma patàmarù pwâranümarà.

Jèpwi mwara, âna pwa pâ pitòocia nabibiu kà tèpa cèikî, â é wii, ba na rà nabwé (4.1). Jèpwi mwara, âna é pwacôo wà tèpa cèikî na dau pwa

neemururà, pâ, càcaa wâdé pâ tûâ kàra, tà tâpé na piticè neemururà (5.1–6).

Dà ère ê tii bèeni?

Wàéni pàra aupitûâri kà Jacques naa na tii bèeni:

- Wâdé na jè cimwü naa na cèikî kâjè, na jè tâa na aré;
- Wâdé na jè pwapwicîri naa na cèikî;
- Jè ilari jii wà Pwiduée ê autâmogòorimuru, ba na é tòpò pâ pwêe, naa na wâro kâjè—ipakîri, pinaanapô, ma tànana;
- Wâdé na jè wârori ê wâro na pwicîri ma wâdé tà Pwiduée;
- Jè ipwacôoco ê ûmemeejè, ba muru na dau pwa nii kêe, wiàna târa wâdé, é, wiàna târa èpà.
- Wiàna jè ina pâ jè tèpa cèikî, â wâdé na jè paari pâ nye âjupâra ê cèikî kâjè, goro ê pâ càrajè na wâdé, ma ê pimeaari kâjè, â càcaa goro popai co.

Pwa pàra tâpé na rà niimirí pâ, ê bénabwé kâra pâ popai bèepwiri, âna é cicara ê popai kà Paulo. Ba é ina wà Paulo pâ, jè udò ma tâa tâjè ê *âji wâro, gée goro ê cèikî co, â càcaa goro ê pwina jè pwa. (Côo *Roma* 4.1–3.) Wàéni ê âjupâra goro du auniimiri bèepwiri: Âjupâra ê pwina é ina wà Paulo, ba nye dau pwacoé ma wâdé tà Pwiduée wàijè, gée goro ê wakè kâjè. Éco na âjupâra mwara ê pwina é ina wà Jacques. Ba wiàna ê cèikî kâjè, âna âjupâra, â o pwa cè câmu kêe—ê pâ wâdé na jè pwa.

Pai pitàgoo tii kà Jacques

Ipwabwàcu (1.1)

Wâdé na jè cimwü naa na tacai (1.2–18)

Gà têre, â gà pwa (1.19–27)

Guwà cibwaa pwaké goro âboro (2.1–13)
 Tûâ kâjè, âna paâjupâra cèikî kâjè (2.14–26)
 Iputâmu ma piékâa naa na picaatâa (3.1–4.12)
 Patêre tèpa pwa neemururâ (4.13–5.6)
 Bénabwé popai (5.7–20)

Ipwabwàcu

¹ Wâgo Jacques, pwi ênawéna kà Pwiduée ma Pwi Ukai Iésu *Kériso, [âna go pwa tii. Go wii] tàwà, wâguwà diri tèpa âboro naa na ê Ba kà Pwiduée*, na pa-ipiinariwà naa na góropuu diri. Bwàcu kàwà diri!

Wâdé na jè cimwü naa na tacai

² Wâdé na guwà ipwâdée, co tèpa aéjii kôo, wiàna tèepaa mariwà ê pâ na jèpapara tacai ma aré! ³ Ba jè tâmogòori pâ, ê tacai, âna é nama jè pidàpwicâarijè, [â é paari ê âji pai pwa goro ê cèikî kâjè]. ⁴ Â wâdé na [jè tâ gòò ma cimwü naa na diri pâ muru, ba na] ê pidàpwicâarijè, âna tòpò diri ê pwêe [naa na pwâranümajè]. Ba jè o tâbawêe ma pwényuâa naa na diri pai pwa goo, â o ticè jè muru cèna tiàu jaajè.

Jè ila Pwiduée naa na cèikî

⁵ Wiàna nümagà goo ê autâmogòorimuru kà Pwiduée, â gà ilari jiié co! Â ée nye naa tâgà. Ba é pwi a naa, naa goro piticémuru naa goo, â câé caa putàmuri tâpé na rà ilari jiié. ⁶ Êco na wâdé na gà

1:1 Mataio 13.55; Apostolo 15.23; Galatia 1.19; 1 Pétérû 1.1   * **1:1**
 Tèpa âboro naa na ê Ba kà Pwiduée—Grec: Tèpa 12 wâao. È 12 wâao,
 âna ê Ba Isaraéla (tèpa Juif) na ia tadidirirâ naa na pâ jèpa ére. È wii
 wà Jacques tà tèpa cèikî naa goo wà Iésu.   **1:2** Roma 5.3–5   **1:3**
 1 Pétérû 1.7   **1:5** Proverbes 2.3–6

ilari naa na cèikî, â gà cibwaa pidumapiê. Ba wà pwi âboro na é pidumapiê, âna é pwacèwii ê nawià, na ngaurié ê pwéretòtù. ⁷⁻⁸ Ba é nye tà pòbiié, â câé caa tòpò ê cèikî kêe naa goo ê pwina caapwi. Â nye dau pwacoé kaa na é tòpi cè jè muru jii Pwi Ukai!

Ticémuru naa goo neemurujè

⁹ Wiàna ticè neemurugà, co pwi aéjii naa na nee Kériso, â [go ina tâgà pâ] gà tagòtùgà ma ipwàdée! Ba dau pwamuru naa googà naa na pai côo kà wà Pwiduée, [â pwa mwato'gà wâjaæ].

¹⁰ Wà tâpé na dau pwa neemururà†, âna wâdé na rà ipwàdée wiàna é pakîrirà wà Pwiduée. Â [wâdé na rà tà niimiri pâ] o mwa tiàurà, wàra murumwatò. ¹¹ Ba, na é êgòdò i tòotù, âna é dau té, â rà tûuboo ê pâ muê, â marü, â jèe tiàu ê pai muugère kàra. Â rà o wàrapwiri mwara wà tâpé na pwa neemururà. Ba o nye tiàurà kaa, bau diri pâ wakè kàra‡.

Na gà pwa na èpà âna nye wâgà

¹² Cidòri nyuâa pwi âboro na é cimwü ma pidàpwicâariê, naa na pâ tacai. Ba wiàna é piétò, â ée mwa tòpi ê pumara wakè kêe—bwe korona târa wâro§, na ia é jèe ina béaa Pwi Ukai, na ée mwa naa tà tâpé na rà meaarié. ¹³ Wiàna tacaigà, â gà niimiri pâ, na gà pwa na èpà, â gà cibwaa ina

---

1:10 Ésaïe 40.6–7   † **1:10** Wà tâpé na dau pwa neemururà—Pwiri wà Jacques, âna é patùra wà tèpa cèikî na dau pwa neemururà, é, pwiri é ina wà tâpé na càra caa tèpa cèikî.   ‡ **1:11** Bau diri pâ wakè kàra—é, Na rà bwaa gére pwa pâ wakè kàra.
 § **1:12** Bwe korona târa wâro—Côo 2e note goo Auinapàpari 2.10.

pâ, wà Pwiduée na cùrugà! Càcaa pârijè ma jè cùru Pwiduée, ba na é pwa na èpà; â càcaa pâri ma é cùrujè ma jè pwa na èpà! ¹⁴ Bwa! Nye ê èpà na pwâranümajè, na é dàtijè ma jè pwa ê pâ tûâ na èpà. ¹⁵ Â wiàna câjè caa pacoo wài ê pâ câbawâdé bëepwiri, â rà o nye cipu goojè; â è pwêe, âna pâ tûâ na èpà. Â ê pâ tûâ na èpà, âna rà pimaina too naa goojè, â ê pwêe, âna ê maagé bà!

¹⁶ Wâdé na guwà tâmogòori bwàti, co tèpa âji béeò, pâ:

17 Diri pâ pwina pwényuâa,
 âraimeai na tâbawêe,
 na boome naa jaajè
 géenidò jaa Pwiduée,
 pwi a tòpò ê pwéelaa,
 [pwi ukai kâra tòotù,
 pwi apooro parui,
 pwi caa kâra îricò]*!
 Ticè bàutê gooé;
 Ticè cèna gù naa gooé
 gée na biu;
 É tâa na pai tâa kêe,
 dàra gòiri awé!

18 É panuâ me tâjè ê popai na âjupâra, ba na o tâa tâjè ê *âji wâro, gée goo ê popai-bà. Ba ê câbawâdé kêe, âna, na [jè tèpa âboro kêe. Â] pwamuru naa

---

* **1:17** Pwi ukai kâra tòotù...caa kâra îricò—Grec: Pwi caa kâra pâ pwéelaa. Ba wà Pwiduée, âna é tòpò ê pwéelaa, ma diri pâ muru naa napwéretòotù na pwa pwéelaa kâra.   **1:18** Ioane 1.13

goojè jii diri ê pâ pwina é tòpò, pwacèwii tèpa pâbéaa kâra piûnya [na jè naa têe cônâ].

Gà têre â gà pwa!

¹⁹ Guwà jèpa têre bwàti ê popai bëeni, co tèpa âji béeò:

Tàpiri taaci du pwâranyürugà;
Tâpo târi pwâgà;
Naaco putàmu.

²⁰ Ba ê pwâra putàmu kâra âboro, âna o càcaa pacoo ê pâ tûâ na wâdé tà Pwiduée. ²¹ Â gà naaco diri ê tûâ na miiri, â gà tétâjii ê èpà gée na pwâranümagà, ba é péa dipitirigà. Â gà tòpi naa na ipakîri ê popai, na ia é jèe câmi naa na ê pwâranümagà wà Pwiduée. Ba dau pwa nii kâra ê pwi popai-bà, târa ma pa-udògà [ma naa tâgà ê âji wâro].

Gà têre popai â gà wârori

²²⁻²³ Gà têre ê popai, â gà wârori! Wiàna gà pwi a po tâmaari co, â gà pwi a-imwüru! Ba pwacèwii na gà diciânu naa na garaaci, ²⁴ â ûna gà pâra, â gà ipwanaauri ê pwina gà côo! ²⁵ Èco na cidòri nyuâagà, wiàna gà pa cè pâara'gà, ma gà niâ naa na ê naèà kà Pwiduée. Ba wàépwiri ê pwi popai na tâbawêe, â pâriê ma é tipigà jii ê pwina piigà. Â wiàna gà nye po tâa goo ê naèà kêe, â gà wârori, â o mwa pwa ê *aupwényunyuâari'gà gée goo. Èco na o nye ticè, wiàna gà po têre co ma imwüru jii.

²⁶ Wànau, gona gà tâmogòori bwàti pâ naèà na

1:20 Ecclésiaste 7.9   **1:21** Kolosé 3.8; 1 Pétéru 2.1   **1:22-23**

Mataio 7.26; Roma 2.13   **1:25** Roma 8.2; Jacques 2.12   **1:26**

Psaume 141.3

pwapwicîri? Gà têre! Wiàna cágà caa pitòimiri ê ûmemeegà†, â gà pwi a-imwüru, â piticémuru naa goo pai pwapwicîri'gà! ²⁷ Â wàéni ê pai pwapwicîri na *tàrù ma wâdé tà Pwiduée Caa kâjè: Na gà pitu tà tâpé na ticè nyaa ma caa kàra; â gà patàmarù pa dàpwà, naa na pai tâa na aré kàra. Â gà pâra jii ê pâ tûâ na miiri ni góropuu.

2

Guwà cibwaa pwaké goro âboro

¹ Tèpa aéjii kôo wée, wâguwà na guwà cèikî naa goo wà Pwi Ukai Iésu Kériso, na é dau maina ma muugère, guwà cibwaa pwaké goro âboro!
²⁻³ Guwà jèe niimirí cai ni: Ru tèepaa naa na ipitiri kàwà cè du ârailu âboro. Wà pwi jèpwi, âna tâa goro îê mwani mii, â dau wâdé kaa ê ârabwée kêe. Â pwiri gà dau ipacè naa gooé, â gà ina têe pâ: «Pwi ukai, gà me ma gà tâa ni, na autâa bëeni tâa béaa.»

Â wà pwi jèpwi, âna ticè kêe, â é coona dòro ârabwée. Â gà [pwaé, ma] ina têe pâ: «Kaa! Naaco autâa, co pwini, â gà tâaboo naapwiri napuu*.»
⁴ Wiàna gà wàrapwiri, â gà pinadàrù âboro, goro ê auniimiri'gà na càcaa *tàrù.

⁵ Guwà têre cai ni co, tèpa béo! [Cidòri nyuâa] tâpé na ticè kàra naa na pai côo kâra pâ âboro wâni góropuu! Ba wà Pwiduée, âna é jèe pitòrigarirà, ba na o tâa târa pâ aupwényunuâari na wâru naa na

† **1:26** Wiàna cágà caa pitòimiri ê ûmemeegà—Pai ina wée pâ, wiàna gà nye tà paòmaa taaci ê pwâgà.   **2:1** Apostolo 10.34; Jacques 2.9

* **2:2-3** Gà tâaboo naapwiri napuu—Grec: Gà tâ cima pwiri, é, gà tâaboo naapwiri napuu.   **2:5** 1 Korénito 1.26–28

Mwaciri kêe, gée goo ê cèikî kàra naa gooé. Ba wàépwiri ê auinabéaa tà tâpé na rà meaarié.

⁶ Â wâguwà, âna gorodà na guwà ipwatétéri tarà! Gona [guwà ipwanauri pâ] wà tèpa pwa neemururà na rà pwa kûu tàwà ma tùra ba góò tâwà? Â gona càcaa wâilà na rà dàtiwà naa na wâra pitèimuru, [ba na rà popa mwani kâwà]? ⁷ Â càcaa wâilà na pi-inà ba èpà ê nee [Iésu Kériso] na dau pwényuâa, â na tuneewà goo, [wâguwà tèpa cèikî naa gooé]?

Gà meaari diri tèpa âboro

⁸ Gà côô, jèe wii naa na *Tii Pwicîri pâ: *Gà meaari tèpa âboro†pwacèwii ê pai pimeaarigà cônâ. Lévitique 19.18* Wàépwiri ê naèà na piwéna, ba naèà kâra Mwaciri [kà Pwi Ukai kâjè]. Â wiàna gà pitêre dàra bwàti, â muru na dau wâdé. ⁹ Êco na, wiàna gà pipwaké goro âboro, â gà êgòjai pwi naèà bëepwiri‡, â gà gére pwa na èpà, â ée pitèigà i naèà.

¹⁰ Matâra pâ, gà pâra wii bwàti diri ê pâ aupitûâri naa na *Naèà [kà *Moosé]. Êco na, wiàna gà êgòjai ê ji aupitûâri na caapwi co, â pwacèwii na gà êgòjai diri ê Naèà! ¹¹ Ba wà Pwiduée, âna ia é ina naa na Naèà pâ: *Gà cibwaa toomura (gà cibwaa cîâa jii tô wâdâgà, ma pwi éagà).* *Exode 20.14* Â pwiri gà pâra wiâra. Êco na, ia é ina mwara pâ: *Gà cibwaa tétâmwara âboro.* *Exode 20.13* Â [pwiri

2:8 Mataio 19.19; Galatia 5.14   † **2:8** Tèpa âboro—Grec: Pwi âboro na é tâmwünyabwerigà, é, pwi jèneregà.   **2:9** Deutéronome 1.17

‡ **2:9** Pwi naèà bëepwiri—é, È Naèà kà Moosé.   **2:10** Mataio 5.19

2:11 Exode 20.13–14; Roma 13.9

gà pwi a pâra wiâra diri pâra naèà, êco na] wiàna gà tétâmwara pwi jè âboro, â gà nye pwi a-êgòjai diri ê Naèà.

¹² Napwa naa goojè, âna jè pâra wiâra i naèà na é piwéna jii ê Naèà kà Moosé, ba i naèà goro ê pimeaari na ia é jèe tipijè ma naa tarù kâjè cônâ. Â o pitèijè goro pai pitêre dàra kâjè i naèà bëepwiri. Â wâdé na gà ciburà pitaniimiri pwiri, naa na diri pâ popai'gà ma tûâ'gà\$.

¹³ Ba wiàna câgà caa meaari pâra tâpé [ma pwanaurirà] â o câgà caa pâmari ê pimeaari [ma ipwanauri] naa na aupitèimuru kà Pwiduée. Êco na, wiàna gà pwi a-imeaari, â gà pwanauri tèpa âboro, â gà mwa pâmari pâ, wà Pwiduée, âna o câé caa pitèigà; â ée nye meaarigà ma pwanaurigà*.

Tûâ kâjè âna paâjupâra cèikî kâjè

¹⁴ Tèpa aéjii kôo wée: O dà cè pumee tâgà, wiàna gà ina pâ gà pwi a cèikî, â ticè tûâ na wâdé na gà pwa? Gona [gà niimiri pâ] nye gée goro ê pé cèikî na wàrapwiri, na o pa-udögà [naa na *âji wâro]?

¹⁵ Wiàna pwi jè a cèikî béegà, âna ticè ârabwée ma uti kêe, ¹⁶ â gà po ina têe co pâ: «Ée mwa *pwényunuâarigà wà Pwiduée. Wâdé wiàna pwa ârabwée ma uti'gà!» â wiàna câgà caa imeaié, â o nye piticémuru naa goo pâ popai'gà! ¹⁷ Ê pwi cèikî

2:12 Galatia 6.2; Jacques 1.25; 1 Pétéru 2.16   § **2:12** Grec: Wâdé na popai'gà ma tûâ'gà, âna càrà tâpé na o pitèirà wiâra ê naèà na é naa ê tarù.   **2:13** Mataio 5.7, 18.32–35   * **2:13** Dernière phrase—Grec: È pimeaari, âna piwéna jii ê pitèimuru.   **2:15** 1 Ioane 3.17

na wàrapwiri, na ticè tûâ bépaâjupâra†, âna pwi cèikî na piticémuru naa goo.

Cèikî na ticè pwêe âna pwâ

¹⁸ Pwiri gà mwa ina tôô pâ: «Wâdé, ba wà pwi jèpwi, âna tââ têe ê cèikî; â wà pwi jèpwi, âna é pwi a pwa pâ tûâ na wâdé.» Â go tòpi tâgà pâ: «Gà wànau târa cè pai paari tôô pâ, âjimuru ê cèikî'gà, wiàna câgo caa côo naa na wâro'gà?» Bwa, po dau pwacoé! Â wâgo, âna go mwa paari tâgà goro pâ tûâ kôo, pâ, pwa pwâra ê cèikî kôo. ¹⁹ Gona [gà niimiri pâ, go o mwa câdirigà gée goo na] gà cèikî pâ, pwa cè Pwiduée na é caapwi co? Pwiini! Wà tèpa duée, âna rà nye wàrapwiri mwara. Â wàilà, âna rà céca goro pai wâgotàra! ²⁰ Pwi a-imwüru wée, gà mwa tâmogòori wiidà pâ, piticémuru naa goo ê cèikî, wiàna câé caa tèepaa na cè tûâ cèna wâdé?

Cèikî kà Abéraama ma Rahab

²¹ Gà jèe niimiri cai wà *Abéraama, pwi jojoorojè. Gorodà na wà Pwiduée, âna é nama é *târù na araé? Gée goo ê tûâ kà Abéraama, na ia é tòpò wà Isaaka, pwina naïê, naa góro ê aupwa *ârapwaailò. ²² Ba é pwi a cèikî [naa goo wà Pwiduée] â é pacoo goro ê tûâ kêe, [ê pwina é ina têe wà Pwiduée]. Â gà côo pâ, nye ê tûâ kêe na é nama tâbawêe ê cèikî kêe. ²³ Wàépwiri ê pai ina wàra ê nee Tii Pwicîri na ina pâ: *Wà Abéraama, âna é cèikî naa goo wà Pwiduée, â gée goro ê cèikî kêe, âna wà Pwiduée, âna é nama é pwi*

† **2:17** Bépaâjupâra—En attestation, ce qui confirme. **2:18**
Galatia 5.6   **2:21** Genèse 22.9–12   **2:22** Hébéro 11.17–18   **2:23**
 Genèse 15.6; 2 Chroniques 20.7; Ésaïe 41.8

âborò na é târù na araé. Genèse 15.6 Â é ina gooé wà Pwiduée pâ, é pwi bée.

24 Gà côo, wâdé tà Pwiduée wàijè, gée goro ê pwina jè pwa, â càcaa gée goro ê pé cèikî [na ticè pwêe].

25 Jèpwi mwara, âna wà Rahab, tô ilàri gòronaigé, wâna [ville Iéris]. Âna gorodà na wà Pwiduée, âna é nama é târù na araé? Gée goo ê tûâ kà Rahab. Ba é tòpi tupédu coda *Isaraéla [na ia ru cai pwàniri i ville. Â é naapwàniriru jii tèpa coda kà tâpé Iéris] â é mwa panuâru cônâ naa jè naigé, â càcaa côoru.

26 [Wàéni é èreê, co tèpa aéjii kô]: Ê naiiri âboro, âna é bà, wiàna tiàu ê nyuâna na. Âna é wàrapwiri mwara ê cèikî. Ba é bà, wiàna ticè tûâ na wâdé.

3

Iputàmu ma piékâa naa na picaatâa

1 Tèpa aéjii kô wée, guwà cibwaa nama guwà wâru na guwà tèpa pacâmuri âboro [goro ê popai kà Pwiduée pwacèwiibâ]. Ba guwà tâmogòori pâ, o piwéna cè pai o tèibâ kêe.

Ipwacôoco ûmemeejè

2 Âjupâra pâ, o cau tagabiajè*, wiàna jè pwa na èpà, naa na jèpapara pai pwa wèe. Êco na wà pwi âboro na é tâmogòori tòimiri ê ûmemee, âna é tâmogòori pitòimiriê bwàti na diri pâ muru. **3** Gà côo, jè naa paò na pwâra òoci, ba na é pitêre dàjè, ma jè cau dàbii diri ê naiié. **4** Pwacèwii ê wànga, na jè dàbiié goro ê ji ârawânga na dau kîri. Â

2:25 Josué 2.1–21; Hébéro 11.31   * **3:2** Tagabia—Cincer.

ipaiwà, wiàna dau maina i wànga, â wiàna é cètùué ê pwéretòotù na dau maina. ⁵ É wàrapwiri mwara i ûmemeejè, ba ji muru na dau kíri, êco na é pi-inâkêe, naa goro ê pâ muru na dau maina.

É pwacèwii ânye

Gà côo, ê ji caapwi nari ânye, âna é nama po tòodiri ê jè ére na dau maina. ⁶ Â ipaiwà naa goo ê ûmemeejè, ba pwacèwii nari ânye, na pâri ma é tòodiri ê naiijè. Ba é pwi a pa popai na èpà, â é nama dipitiri ê wâro kâjè ê èpà kêe. Ba ê ânye na udàrùgée na ânye maina kà *Caatana!

⁷ Jè tâmogòori pitûâ kâra diri pâ na jèpapara macii, ma marü, ma ârawéà, tiagoro pâ âûtòò ma dòëa.

⁸ Èco na nye ticè âboro na tâmogòori ma é pitûâ kâra ê ûmemee. Ba [é pwacèwii ê macii na é dau piuti. Â] jè bà goro ê auru ê poropwêe.

⁹ Gée goo ê ûmemeejè, âna jè pwamaina wà Pwiduée. Â nye gée gooé mwara, na jè tojii wà pwi âboro, na é tòpòé wà Pwiduée naa na ânuuê!
¹⁰ Gée na pwâra âboro na caapwi, âna é còobé me ê aupwényunyuâari, ma ê tojii.

Tèpa âji béeò wée, càcaa *târù wiàna wàrapwiri!
¹¹⁻¹² Wànau, ru pipò naima ê jawé na, ma jawé maa, na pwârapò na caapwi? Bwa! Gona ê *upwâra wâi, âna é tòpò cè pwâra dipâa†; â ê nyara dipâa, âna é tòpò cè pwâra wâi? Bwa! [O nye pwacoé ma wàrapwiri] co tèpa aéjii kô!

Gà ipakîri ma tânana

3:6 Mataio 12.36–37, 15.11,18–19   **3:8** Roma 3.13   † **3:11-12**
Cè pwâra dipâa—Grec: Cè pwâra olive.

¹³ Gona gà niimiri pâ, gà tâmogòori pitèi bwàti pâ muru? Wâdé na gà paari ê autâmogòorimuru goro pâ tûâ'gà. Gà pwa ê pwina wâdé ma tarù, naa na ipakîri ma tànana. [Ba wàépwiri ê pwâra upwâra na me gée goo ê âji autâmogòorimuru.]

¹⁴ Èco na, wiàna dipitiri ê pwâranümagà ê ipwagoo ma iau, â wiàna nümagà na gà ciburà piwéna jii pàra tâpé, â gà cibwaa pi-inà kâgà [goro ê autâmogòorimuru'gà] ba tiàu âjupâra na.

¹⁵ Ba ê pé ‘autâmogòorimuru’ na wàrapwiri, âna càcaa muru me gée goo [wà Pwiduée] na wânidò *napwéretòotù. È me gée goo ê pâ câbewâdé na èpà kâra naiiri âboro wâni góropuu. Â wà Caatana kaa, na tòpò naa na pwâranümajè! ¹⁶ Â wâna tâa wê ê ipwagoo bau ê iau, âna é wêe mwara ê iputàmu ma pitaèkâa, ma diri pâ na jèpapara tûâ na èpà.

Tûâ kâra âji autâmogòorimuru

¹⁷ Wà pwi âboro na é wâbé goro ê autâmogòorimuru kà Pwiduée, âna ticè èpà na pwâranümee. [Wàéni pâ tûâ kêe:

É pwi âboro na pwicîri ê wâro kêe];

É pwa diri gée na âji pwâranümee;

É pwi a pwamuru diri tèpa âboro, â câé caa pwaké goorà;

É pwi a têre bwàti pàra tâpé, naa na ipakîri;

É pwi a moo naa na pai tòpi kêe tarà;

É pwi a meaari tâpé na rà tâa na géaa;

É pwi âboro na dau wâru kaa pâ pwâra upwâra na wâdé naa na wâro kêe.

18 Wà tâpé na rà wàrapwiri, âna rà picâmi ê pinaanapô, â jè cau piûnyari diri ê pwêe—ê tarù† ma piwâdé naa jaajè.

4

Tûâ na èpâ kâra gòropuu

1 Rà me gée gorodà pâ iputàmu kàwà, ma ê pâ piékâriwà? Nye me gée goo kaa pâ câbewâdé na èpâ, na rà gére pipaa na pwâranüma! 2 Wiàna dau nümagà goo cè jè muru, na ticè kâgà goo, â gà piboo goo pwijèneregà, na pwa têe. Â gâupiputàmu ma pitòocia ma wàé, ba na o tâa tâgà, tiagoro na pwa na gâ pòtämwereê!

Pwiri nye ticè kâgà, ba câgà mu caa ilari jii wà Pwiduée! 3 Éco na, wiàna gâ ilari jiié, â o câgà caa tòpi, ba gâ ilari goo ê pwâranüma na èpâ. Ba gâ mudàra ê pâ muru na o wâdé tâgà co, wiâra pâ câbewâdé na pitûâ'gâ!

4 [Gâ ina pâ gâ pwi âboro kâ Pwiduée, éco na] gâ naa ê pwâranümagà tà pwi jèpwi, â gâ pwacèwii pwi âboro na é ciâa jii tô wâdèe. Gona câgà caa tâmogòori pâ, wiàna gâ pwi a wâdéari [pâ tûâ na èpâ] kâra gòropuu bëeni, â gâ pâ nau pwi a cicara wà Pwiduée?! 5 Ba jè pûra naa na *Tii Pwicîri* pâ, wà Pwiduée, [âna dau wânümee goojè] ba é tòpò naa goojè ê *Nyuaâê Pwicîri kêe, na dau wânümee

3:18 Mataio 5.9; Hébérû 12.11   † **3:18** È tarù—Justice. Côo mwara Neeremuru (Vocabulaire) naa pwâadàra tii.   **4:1** Roma 7.23   **4:4** Roma 8.7; 1 Ioane 2.15   * **4:5** Jè pûra naa na Tii Pwicîri—Pwiri é niimiri Exode 20.5; 34.14; Deutéronome 4.24; Zakarie 8.2.

gooé†. É, pwiri guwà niimiri pâ piticémuru naa goo
ê auwii bëepwiri?

Ipakîriwà na ara Pwi Ukai

6 È *pimeaari imudi kà Pwiduée, âna é dau
piwéna awé. Ba wàéni jè auina naa na Tii Pwicîri:

*Pwiduée, âna é cicara
tèpa ipwamainarà.*

*É naa pimeaari
tà tèpa ipakîrirà.*

Proverbes 3.34

7 Â wiàna wàrapwiri, â guwà ipakîriwà, na ara wà
Pwiduée, â guwà pitère dèe. Â, na guwà cicara wà
*Caatana, â ée uru jiiwà. **8** Guwà me naa jaa wà
Pwiduée, â ée mwa tâa goowà. Â wâguwà na guwà
bwaa pwa na èpà, âna guwà cèitiri è èpà gée na ê
wâro kàwà! Â wâguwà na pitadàrù è pwâranümwà,
âna guwà piénawéna kà Pwiduée naa na diri ê
pwâranümwà‡!

9 Nabwé èa ma ipwàdée kàwà! Guwà i ma pi-
jinünü goro ê èpà kàwà! **10** Guwà ipakîriwà naa
naporomee Pwi Ukai, â wàé, âna ée mwa ipwa-
mainawà.

---

† **4:5** É tòpò naa goojè ê Nyuâaê Pwicîri kêe, na dau wânümee
gooé—é, È Nyuâaê Pwicîri, âna é cicara ê iau ma piboo kâjè, é, Wà
Pwiduée, âna é dau câbawâdé ê pwâranümajè na é tòpò naa goojè, é,
È pwâranümajè...âna é ciburà câbawâdé pâ muru, â é ciburà piboo.

4:6 Proverbes 3.34; 1 Pétérû 5.5   **4:7** Éfeso 6.12   **4:8** Ésaïe 1.16;
Zakarie 1.3; Malachie 3.7   ‡ **4:8** Guwà piénawéna kà Pwiduée,
naa na diri ê pwâranümwà—Grec: Cèitiri èpà gée na pwâranümwà.

4:10 Job 5.11; 1 Pétérû 5.6

Cibwaa ipicocooriwà

¹¹ Tèpa aéjii kôo wée, guwà cibwaa ipicocooriwà. Ba wiàna gâ ipicocoori ma pitèi pwì a cèikî béegà naa goo Kériso, â gâ ipa ba ticémuru naa goo§ ê naèà kâ Pwiduée, [na ina pâ, na jè pimeaari tèpa âboro. Â wailàapà na nama gâ wàrapwiri? Pâragà na] gâ pitêre dàra co ê naèà! ¹² Ba nye caapwi co wà Pwina é naa ê naèà bëepwiri, â nye wàé co na é pitèijè goo. Â wàé co na é tâmogòori pa-udò tèpa âboro, ma nama tiàurà. Â wâgà wàa, na gâ niimiri pâ, gâ pitèi pwina é tâmwünyabwerigà?

Patêre tèpa pwa neemururà

Càcaa wàijè na tâjìru wâro kâjè

¹³ Guwà tâpo tâmaariô, làpé! Wà pâra tâpé gée goowà, âna râ wàrani târa pai ina kâra pâ: «Jè pâra naa na ville widàuru, ba na jè bu mwani wê. Â gée na càùru caapwi naja, â o dau wâru mwani kâjè!» ¹⁴ Wànau, gona guwà tâmogòori cè pwina o tèepaa dariwà widàuru?! Bwa! Ba ê wâro kâjè, âna pwacèwii ê aérà*, na é tèepaa; â càcaa góori, â jèe tiàué cônâ! ¹⁵ Jè cibwaa wàrapwiri. Wâdé na jè ina co pâ: «Wà Pwi Ukai, âna é tâjìru ê wâro kâjè. Widàuru, âna pâri ma é pa cônâ†.» ¹⁶ Êco na wâguwà, âna guwà pi-inà kâwà gorò pâ auniimiri kâwà, na me gée goo ê pai pwamainawà! Â wàépwiri ê muru na po dau èpà. ¹⁷ [Guwà

§ **4:11** Ipa ba ticémuru naa goo—Grec: Pitèi.   **4:12** Roma 2.1,

14.4   **4:13** Luka 12.18–20   **4:14** Psaume 39.6,12; Proverbes

27.1   * **4:14** Aérà—Brouillard.   † **4:15** Grec: Wâdé na guwà ina co pâ: Wiàna é câbawâdé wà Pwi Ukai, â jè o wâro, â jè o wàrani.

4:17 Luka 12.47

ipwacôoco, ba] wà pwina é tâmogòori ê muru na wâdé na é pwa, â wiàna câé caa pacoo, â [pwacèwii na] é pwa na èpà.

5

O pwa aré kàwà!

¹ Guwà têre, wâguwà na dau wâru pâ neemu-ruwà! Guwà i ma càwé goro pâ aré na o tèepaa mariwà! ²⁻³ Ba guwà jèe nye panaimari ê pâ neemuruwà târa ê gòropuu bëeni na o tiàué*. Â o jèe wai ê pâ neaapiâ kàwà, â botére ê pâ ârabwée kàwà na dau wâdé. Â o jèe cîri diri ê mwani kàwà, â o panaimari ê dàué, ba na bépiciapwâ goowà. Â o mwa tòpòwà naa na ânye, â tòwà†. ⁴ Guwà côo, ê mwani na guwà iauri jii tèpa wakè kàwà‡, âna ée mwa piciapwâ goowà. Â wà Pwi Ukai Pwiduée na dau pwa pâtâmee awé, âna é jèe nye têre ê pwâra to kà tèpa âboro bëepwiri!

⁵⁻⁶ [Ipwacôoco, ba] wâru pâ âboro na guwà dàtirà naa na wâra pitèimuru, êco na nye ticè èpà na rà pwa tâwà. Â rà tòpi ê wârimuru na dau gó, ba jèe càcaa pâri ma rà pwamururà§. Â gée goo pâ tûâ kàwà bëepwiri, â guwà nama rà bà. [Üu, guwà

^{5:2-3} Mataio 6.19   * ^{5:2-3} 1re phrase—é, Guwà panaimari târa pwi Bénabwé Tòtotù {na wà Pwiduée, âna ée mwa pitèi tèpa âboro}.

† ^{5:2-3} Grec (nee tii 3): È mwani mii ma mwani pwaa kàwà, âna jèe pwee, ba na bépitòtiwà, â o mwa uti ê piàwà pwacèwii é ânye.   ^{5:4}

Deutéronome 24.14-15   ‡ ^{5:4} Tèpa wakè kàwà—Grec: Tèpa âboro na rà piûnyari ê aupwanapô kàwà.   ^{5:5-6} Luka 16.25   § ^{5:5-6}

1re & 2e phrases—Grec: Guwà jèe pitèi pwi âboro na é târù, â guwà nama é bà. Â câé caa pwamuruê.

dau ipwacôowà!] Jèe po dau wâdé pai tâa kàwà ni góropuu, ba guwà jèe pinimiriwà co. Â guwà pwa diri ê pâ pwina guwà câbawâdé. Â jèe pwâro nanaawà, â jèe ipwâdée pwâranümawà. [Â nye wâdé, ba ée jèe tèepaa tòotù na o naa wârimuru tàwà!]

Bénabwé popai

Pidàpwicâariwà naa na pâ aré

⁷ Tèpa aéjii kôo naa na nee Kériso, guwà pidàpwicâariwà tèepaa naa goro cè pai o mwa wâjué côwâ kâ Pwi Ukai. Guwà jèe niimiri cai ê aupwanapô. Jè câmi, â jè pitapacíri ê pâara kâra popaa, na é nama cipu pâ arapwüru. Â jè pidàpwicâarijè tiagoro ê pâara târa piûnya. Â wâépwiri co na jè o tòpi ê pumara wakè kâjè na dau wâdé*. ⁸ Êkaa na wâdé na guwà cimwü ma pidàpwicâariwà, ba ée jèe wâjué me côwâ wâ Pwi Ukai.

⁹ Guwà cibwaa diciapwâ goo wâ tèpa cèikî béewà, ba péa o pitèiwà. Â wâ pwi a pitèimuru [na wânidò *napwéretòotù] âna é jèe pipwabwâtié, â é jèe tâ wâni goropwârawâ! ¹⁰ Tèpa aéjii, guwà ipwacèwii wâ tèpa *péroféta biu, wâilà na râ ipa popai naa na nee Pwi Ukai. Ba râ dau pidàpwicâarirà, naa na pai tâa na aré kâra [ma pai tubaëpà târa].

---

^{5:7} Deutéronome 11.14; Jérémie 5.24   * ^{5:7} Grec: Wâ pwi apwa napô, âna é tapacíri ê pâiri napuu na dau wâdé, ba é pidàpwicâariê tiagoro na é tòpi ê pâbâea kâra popaa, bau ê béârailu kâra popaa.

^{5:8} Roma 13.11–12; 1 Pétéru 4.7

11 Â jè dau pwamaina wà tâpé na rà pidàpwicâarirà, na rà tâa na aré ma tòina [na dau maina] pwacèwii wà Job. Ba jè cau tâmogòori ê jèkutâ gooé. Â jè côô pâ, gée na càùru diri [pâ muru na dau èpà, â] wà Pwi Ukai, âna é mwa naa têe pâ muru [na dau wâdé awé]. Ba wà Pwi Ukai, âna é dau pwi a meaarijè, ma pwa na wâdé tâjè, ba dau wânümee goojè.

12 Jèpwi mwara, co tèpa aéjii, âna wàéni ê muru na dau âjimuru: [Gà pacoo i pwi ia gà ina.] Â gà cibwaa *ipwataâboro [imudi]. Gà cibwaa ina ê neeremuru, pwacèwii ‘napwéretòotù’ é, ‘gòropuu’, ba na *paâjupâra ê auipwataâboro'gà. [Ba wiàna gà pitamani] â gà o pwa wârimuru. Bwa, wâdé na gà ina co pâ «üu» [â gà pacoo]. É, wiàna tàutâgà, â gà ina co pâ «bwa».

Pwâra pwapwicîri kà pwi a cèikî

13 Gona pwa cè pwi jè ârapàarawà cèna é tâa na aré ma tòina? Wâdé na é pwapwicîri! Â pwa cè pwi jèpwi cèna é ipwâdée? Â wâdé na é nyabi ma ipwamaina Pwiduée. **14** Pwa cè pwi jè âra-pàarawà cèna é maagé? Wâdé na é todà tèpa pitûâ kâra wâra pwapwicîri, ba na rà pwapwicîri kêe, ma *upwaaé goro l'huile†, naa na nee Pwi Ukai.

15 Ba wiàna gà cèikî ba mwü, na gà pwapwicîri kà tèpa maagé, â o tiàu maagé kàra, â ée mwa nama

5:11 Exode 34.6; Job 1.21–22, 2.10; Psaume 103.8   **5:12** Mataio 5.34–37   **5:14** Maréko 6.13   † **5:14** Upwaaé goro l'huile—Wà tèpa Juif, âna rà upwaa tâpé na rà maagé goro nuru élaio (olive) na rà pwapwicîri ba kàra.   **5:15** Maréko 16.18

rà wâdé côwâ wà Pwi Ukai. Â wiàna pwa cè jè èpà kàra, â ée mwa pwanaurirà.

16 Â ipaiwà wiàna gâ [pitamani, â gâ] pwa na èpà. Wâdé na guwà pi-inapàpari tâwà, ba na guwà ipwapwicîri kâwà. Â ée mwa nama guwà wâdé côwâ wà Pwiduée. Ba dau pwa nii kâra ê pwâra pwapwicîri kà pwi âboro na é *târù na ara Pwiduée.

17 Guwà niimirí wà péroféta *Élia biu, âna é nye pwi âboro pwacèwijiè. Â é dau pwapwicîri, ba na o càcaa popaa. Â nye ticè popaa kaa, naa na âracié naja ma 6 parui! **18** Â gée na càùé, â é pwapwicîri côwâ, â nye cooboo kaa ê popaa, â cipu côwâ utimuru.

Pawâjuépiri côwâ tèpa béewà

19-20 Tèpa âji béeò, wiàna é gére imwüru jii ê âjupâra cè pwi jè a cèikî béewà, â wâdé na guwà mudàra, ma guwà pawâjuépirié me côwâ [dà wà Pwiduée]. Ba wiàna guwà wàrapwiri, â guwà o upaé jii ê pwâra bà [dàra góiri awé] â wà Pwiduée, âna ée mwa pwanauri diri pâ èpà kêe.

**Tii Pwicîri: Âmu Aamwari naa na cî
New Testament in Paicî (NC:pri:Paicî)
Le Nouveau Testament à Paicî**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paicî

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Paicî

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

94c5d202-9853-5b91-879f-4a3023457d58